

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind
desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și
programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat de către Ministerul Culturii
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în vederea punerii în aplicare a prevederilor art. 6, alin. (1), lit. f) din Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii. Prezentul proiect de hotărâre prevede elaborarea <i>Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală</i> .
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.
Proiectul este elaborat în vederea implementării politicilor Guvernului pentru anul 2025 a priorităților pe termen mediu și lung, așa precum Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (Obiectivul general 4), Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027 (Obiectivul general 4). Corespunzător, aprobarea proiectului de hotărâre cu privire la punerea în aplicare a Legii nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii constituie o prioritate inclusă în <i>Planul Național de Reglementări</i>, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024 (<i>acțiunea nr. 436</i>). De asemenea, aprobarea proiectului de hotărâre reprezintă și o prioritate inclusă în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE 2025-2029. Elaborarea prezentului proiect de act normativ este fundamentat pe experiența obținută în urma desfășurării Concursului proiectelor culturale, în baza solicitărilor, recomandărilor și propunerilor parvenite din partea reprezentanților societății civile, artiștilor, organizațiilor de cultură și autorităților publice locale. Aceste inputuri au fost esențiale pentru identificarea oportunităților suplimentare de susținere a programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Prin integrarea acestor sugestii și observații, proiectul de act normativ urmărește să răspundă mai bine nevoilor și așteptărilor comunității, promovând un cadru eficient și adaptat pentru susținerea și implementarea inițiativelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. De menționat este faptul că, în ultimii 5 ani, au avut loc concursuri pentru propuneri de proiecte culturale, oferind organizațiilor necomerciale oportunitatea de a solicita finanțare pentru diverse inițiative culturale. Prin <i>Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale implementate de organizațiile necomerciale</i>, aprobat prin Ordinul ministrului nr. 13/2024, în anul 2024 Ministerul Culturii a susținut 7 proiecte culturale înscrise la aria tematică rezidențe de creație – https://mc.gov.md/sites/default/files/lista_proiectelor_culturale_2024.pdf Totuși, la aceste concursuri nu au fost eligibile și alte organizații culturale, artiști independenți, oameni de creație și/sau administrații publice locale. Pentru a lua în considerare opinia publicului și a identifica activități adecvate pentru programele de rezidență și mobilitate artistică și culturală, Ministerul Culturii a consultat toate părțile interesate implicate în implementarea acestor proiecte. În urma acestor consultări și a analizei propunerilor primite, precum și în baza experienței acumulate din practica anterioară, Ministerul Culturii a elaborat prezentul Regulament destinat susținerii eficiente a proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Regulamentul, împreună cu procedurile aferente, stabilește cadrul necesar pentru

gestionarea resurselor financiare alocate din Fondul național al culturii. Scopul principal al acestui Regulament este de a asigura o administrare eficientă și transparentă a fondurilor, facilitând implementarea cu succes a inițiativelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, în vederea promovării creației contemporane, diversității culturale și cooperării internaționale.

De asemenea, este important de menționat că instituția responsabilă de implementarea proiectelor culturale și editoriale, parte a Fondului Național al Culturii, este Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii, instituit și aprobat prin HG nr. 537/2024 din 24 iulie 2024.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prevederile prezentului proiect de act normativ stabilește elaborarea *Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală*. În acest sens, evidențiem următoarele elemente noi:

- 1) Noțiuni noi, precum: *contract de finanțare, finanțare, costuri eligibile, solicitant, beneficiar, instituție de implementare*.
- 2) Regulamentul stabilește condițiile și procedurile privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea, selectarea și aprobarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică, care beneficiază de finanțare din Fondul național al culturii.
- 3) Regulamentul vizează obiectivele proiectului de hotărâre și măsurile eligibile de finanțare;
- 4) Regulamentul stipulează condițiile, normele și procedurile de atribuire a finanțării din bugetul de stat pentru proiecte și programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală, implementate de către oameni de creație, organizații de cultură și societatea civilă.
- 5) În același timp, prevederile propuse vizează modul de contractare și monitorizare a implementării proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, modul de organizare și gestionare a mijloacelor financiare alocate, precum și a proceselor de evidență și control asupra utilizării resurselor financiare.

De asemenea, sunt stipulate atribuțiile Comisiei de evaluare și selectare, fiind împuternicită să evalueze și să selecteze programele și proiectele eligibile, în conformitate cu criteriile și condițiile specifice aferente concursului.

În contextul recomandării Ministerului Finanțelor, care a propus completarea Regulamentului cu prevederi ce țin de prezentarea informațiilor necesare în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012, MC a transmis PHG spre examinare suplimentară către Consiliul Concurenței. Astfel, urmare recepționării avizelor (Nr. DJ-06/432-974 din 23.06 2025 și nr. DJ-06/ 536 – 1280 din 31.07.2025), proiectul Regulamentului a fost completat cu dispoziții noi, prin care se fac trimiteri exprese la cadrul juridic aplicabil și la cerințele care urmează a fi respectate de către furnizorul ajutorului de stat. De asemenea, sunt introduse prevederi referitoare la evidența și raportarea ajutorului de minimis, în conformitate cu punctele 34 și 41 din Regulamentul privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024.

Aprobarea proiectului HG va avea un impact considerabil asupra dezvoltării și promovării inițiativelor culturale la nivel local, național și internațional. Punerea în aplicare a prevederilor prezentului proiect de hotărâre va contribui semnificativ la promovarea principiilor democrației participative și a bunei guvernări. Acesta va facilita implementarea bunelor practici în domeniul cooperării dintre societatea civilă și autoritățile publice centrale și locale, consolidând astfel relațiile și colaborarea dintre aceste entități. De asemenea, proiectul va contribui la dezvoltarea sectorului cultural prin creșterea gradului de

transparență, coerență și sustenabilitate în promovarea dezideratelor de interes public. Prin aceste măsuri, se va asigura o mai bună aliniere a inițiativelor culturale cu nevoile și interesele comunității, promovând totodată un cadru de lucru mai eficient și echitabil pentru toate părțile implicate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă analizată este opțiunea de „a nu face nimic” care presupune păstrarea situației existente.

În cazul în care nu s-ar interveni cu proiectul propus, atunci Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii nu ar putea fi implementată integral, or, ar lipsi cadrul normativ secundar pentru desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală..

Luând în considerare cele menționate și posibilele consecințe negative în cazul în care va fi aplicată această opțiune alternativă, calificăm opțiunea alternativă drept una irelevantă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public.

Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală este destinat să stabilească un cadru transparent și echitabil pentru alocarea de fonduri și resurse în domeniul culturii la nivel local, național și internațional. Impactul acestui regulament asupra sectorului public poate fi considerabil și se poate manifesta în mai multe moduri:

1. Creșterea transparenței și responsabilității în alocarea fondurilor publice

Regulamentul oferă un cadru clar și obiectiv de desfășurare a concursurilor, reducând riscurile de favoritism, alocare inefficientă sau netransparentă a resurselor. Prin aplicarea unor criterii uniforme de evaluare și selecție, se asigură un control mai riguros asupra modului în care sunt cheltuiți banii publici în domeniul cultural.

2. Îmbunătățirea capacității instituționale a autorităților publice

Procesul de organizare și gestionare a concursurilor culturale contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din instituțiile publice implicate, în special în ceea ce privește managementul proiectelor, evaluarea tehnică și financiară, precum și monitorizarea implementării.

3. Consolidarea rolului administrației publice ca facilitator al dezvoltării culturale

Prin susținerea mobilității și rezidențelor artistice, autoritățile publice devin actori activi în sprijinirea creației culturale și în promovarea valorilor democratice, interculturalității și inovării sociale. Acest lucru contribuie la fortificarea relației dintre administrație și comunitățile creative.

4. Stimularea colaborării interinstituționale și internaționale

Regulamentul creează premisele pentru dezvoltarea de parteneriate între instituții publice, organizații nonguvernamentale și entități culturale din alte țări, contribuind astfel la creșterea vizibilității culturii naționale și la integrarea în rețele culturale europene și internaționale.

5. Impact socio-economic indirect

Sprijinirea mobilității și a rezidențelor artistice poate avea efecte pozitive asupra dezvoltării economice locale prin atragerea de vizitatori, creșterea consumului de produse culturale și generarea de locuri de muncă temporare sau permanente în sectorul creativ și turistic.

În ansamblu, Regulamentul contribuie la crearea unui mediu mai structurat și mai coerent și profesional în domeniul culturii la nivel local, național și internațional, având potențialul de a aduce îmbunătățiri semnificative atât în calitatea proiectelor culturale, cât și în eficiența gestionării fondurilor publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect implică cheltuieli destinate susținerii financiare a inițiativelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Aceste cheltuieli sunt acoperite prin Fondul național al culturii, care prevede finanțarea proiectelor culturale și editoriale în 6 domenii de intervenție: *programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii; programe de susținere a activității editoriale și de traduceri literare; programe de susținere a revistelor culturale; programe de susținere a domeniului arte, studii și analize, inclusiv activități de formare profesională continuă din domeniul culturii; programe de dezvoltare culturală locale și programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală.*

Astfel, la etapa actuală, în bugetul Ministerul Culturii pentru anul 2025, pentru finanțarea proiectelor culturale și editoriale din domeniile de intervenție menționate *supra* au fost prevăzute mijloace financiare în valoare totală de 30 mln. lei, incluse în Legea bugetului de stat pentru anul 2025, nr. 310/2024.

Totodată, cheltuielile necesare pentru implementarea prezentului proiect de hotărâre urmează a fi realizate în limita alocațiilor bugetare care vor fi aprobate Ministerului Culturii în Legea bugetului de stat pentru anul 2026 la **subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”** (programul *Fondul național al culturii*). Implementarea prezentului act normativ este finanțabilă în limita alocațiilor bugetare existente și prognozate pentru subprogramul 8502 (programul *Fondul național al culturii*) fără a implica alocări suplimentare neprevăzute. Se propune alocarea a 3 mln. lei (*cca 10 % din bugetul total alocat pentru programul Fondul național al culturii*), considerând importanța crescută a internaționalizării și a mobilității în domeniul cultural.

Subsidiar, ținem să comunicăm că în documentul de planificare CBTM 2025-2027, aprobat prin HG nr. 561/2024, sunt prevăzute un volum de 31 mln. lei (2025), 32 mln. lei (2026) și 32,5 mln. lei (2027) în limitele stabilite pentru subprogramul **8502 „Dezvoltarea culturii”** (activitatea *Fondul național al culturii*).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul regulament nu prevede obligații directe pentru operatorii economici, însă generează un impact economic indirect pozitiv asupra sectorului privat, în special asupra IMM-urilor din industriile culturale și creative. Proiectele finanțate vor include propuneri de cereri pentru servicii și produse culturale furnizate de operatori privați (ex.: logistică, promovare, producție artistică, traduceri, închiriere de echipamente), încurajând parteneriate între organizații non-profit și firme private. Totodată, prin promovarea mobilității artistice, actul normativ contribuie la internaționalizarea actorilor culturali privați și stimulează economia locală prin atragerea de vizitatori și activități culturale.

4.4. Impactul social

Regulamentul contribuie la creșterea accesului la cultură, promovarea incluziunii sociale și participarea activă a comunităților. Programele de rezidență și mobilitate artistică sprijină dialogul intercultural, implicarea tinerilor și dezvoltarea competențelor culturale, având un efect pozitiv asupra coeziunii sociale și diversității culturale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Regulamentul nu presupune prelucrări suplimentare de date cu caracter personal în afara celor necesare derulării procesului de evaluare și selecție a proiectelor. Prelucrarea datelor se va realiza cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în scopuri determinate, explicate și legitime, fără a aduce atingere drepturilor persoanelor vizate.

Regulamentul promovează echitatea și egalitatea de gen prin încurajarea participării

echilibrate a femeilor și bărbaților în proiectele de mobilitate și rezidență artistică. Introducerea unui criteriu de evaluare dedicat dimensiunii de gen contribuie la combaterea dezechilibrelor și la asigurarea unei reprezentări echitabile în sectorul cultural.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Prezentul proiect de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md, directoriul <i>Transparență decizională</i>, inclusiv pe platforma guvernamentală particip a fost asigurată plasarea anunțului despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de Hotărâre - https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-punerea-in-aplicare-a-legii-privind-fondul-national-al-culturii/12882 și anunțul de consultare publică https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-culturii-propune-pentru-consultare-publicaavizareexpertizare-proiectul-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-desfasurarea-concursurilor-pentru-identificarea-evaluarea-si-selectarea-proiectelor-si-programelor-de-rezidenta-si-mobilitate-artistica-si-culturala-numar-unic-373mc2025/14470, inclusiv și anunțul cu privire la publicarea proiectului definitivat Proiectul hotărârii, însoțit de Nota de fundamentare și anexele aferente a fost avizat și consultat de către autorități publice precum: Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Congresul Autorităților Locale din Moldova, precum și Consiliul Concurenței.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul hotărârii Guvernului a fost supus expertizei juridice (nr. 04/1-7508 din 29.07.2025) și anticorupție (nr. EHG25/10766 din 31.07.2025) în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În urma procesului de expertizare, Ministerul Justiției a formulat o serie de observații și propuneri care vizează atât îmbunătățirea redactării actului normativ și respectarea normelor de tehnică legislativă aplicabile, cât și aspecte legate de asigurarea unei administrări eficiente și transparente a mijloacelor Fondului Național al Culturii. Totodată, sunt avute în vedere măsuri pentru facilitarea implementării cu succes a inițiativelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, în scopul promovării creației contemporane, diversității culturale și cooperării internaționale. Centrul Național Anticorupție a identificat o serie de deficiențe care pot afecta funcționalitatea proceselor administrative reglementate, generând totodată unele riscuri de corupție. Printre acestea se numără: includerea în proiect a unei definiții a termenului „finanțare” care nu corespunde prevederilor Legii privind Fondul național al culturii; necorelarea formularului cererii de finanțare cu cerințele de eligibilitate prevăzute în Regulament; precum și lipsa unor termene clare privind desfășurarea concursului. Cu toate acestea, implementarea prevederilor propuse poate contribui la realizarea obiectivelor de interes public urmărite prin proiect, fără a aduce atingere interesului public general, atâta timp cât sunt luate în considerare riscurile menționate în compartimentul III al prezentului raport de expertiză. În consecință, în baza expertizelor recepționate, proiectul hotărârii de Guvern și documentele aferente au fost revizuite și ajustate în conformitate cu obiectiile și recomandările formulate.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu este aplicabil

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Instituția de implementare subordonată Ministerului Culturii (*Instituția Publică Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii*) va asigura organizarea și desfășurarea Concursului proiectelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală menționate în proiectul de hotărâre.

Ministru

Sergiu PRODAN